

## Ajankohtaiset asiat

Keski-Pohjanmaan vammaisneuvosto 16.04.2024 § 12

Valmistelija

Osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö Jussi Salminen

Polis-kysely vammaisten henkilöiden palveluista ja arjen sujumisesta sulkeutui 21.3.2024. Vammaisneuvosto halusi selvittää kyselyn avulla vammaisten näkemyksiä hyvinvointialue Soiten palveluiden saatavuudesta ja arjen sujumiseen liittyvistä asioista. Kyselyistä kerättyä ja analysoitua dataa hyödynnetään vammaisten eri palveluiden suunnittelussa tulevina vuosina.

Vammaisia koskevaan kyselyyn vastasi 80 henkilöä, jota voidaan pitää kohtuullisena määränä asiakasryhmä huomioiden. Vastaajista suurin osa oli 25-65-vuotiaita (54 %). Vastaajat asuivat pääsääntöisesti kaupungissa tai kuntakeskuksessa (71 %). Tekoäly ryhmitti 67 henkilöä kolmeen ryhmään. Ryhmä A: 21 osallistujaa, Ryhmä B: 34 osallistujaa ja Ryhmä C: 12 osallistujaa.

Ryhmä A näkee eniten haasteita vammaispalveluiden saamisessa ja käytössä. Vammaispalvelut eivät myöskään vastaa Ryhmän A tarpeita. Lisäksi osallisuus toteutuu Ryhmässä A erittäin huonosti. Kyselyn tulosten perusteella Ryhmä A on ryhmistä kriittisin. Ryhmä A koostuu vahvimmin vammaispalveluita tarvitsevista henkilöistä (52 %), jotka ovat käyttäneet vammaispalveluita yli 10 vuotta (57 %) ja vastaajina on vammaisen henkilön omainen/läheinen, joka vastaa hänen puolesta (76 %). Huomioitavaa kuitenkin on, että Ryhmä A tietää minne ottaa yhteyttä vammaispalveluihin liittyen (65 %).

Ryhmä B, joka on kooltaan suurin, ei ole niin kriittinen kuin Ryhmä A. Ryhmä B asuu enimmäkseen haja-asutusalueella (55 %). Asuu asumisyksikössä (19 %) ja on käyttänyt vammaispalveluita 1-5 vuotta (31 %). Ryhmä B:kin kokee haasteita vammaispalveluiden saamisessa ja käytössä, mutta vammaispalvelut vastaavat kohtuullisen hyvin heidän tarpeita. Osallisuus toteutuu myös kohtuullisesti (40 %).

Ryhmä C, joka on kooltaan pienin, on kaikista ryhmistä myönteisin vammaispalvelujen suhteen. Ryhmä C:n tarpeet, osallisuus ja vammaispalveluiden saaminen ovat hyvällä tasolla. Huomioitavaa, että Ryhmä C vastaajat eivät asu asumisyksikössä vaan itsenäisesti/perheen kanssa.

Suurin osa vastanneista eli 60% tai enemmän olivat yhtä mieltä seuraavista asioista;

- haluavat antaa palautetta ja ehdotuksia vammaispalvelujen kehittämisessä (66%)
- tietävät minne ottaa yhteyttä hyvinvointialueen vammaispalveluihin liittyen (66%)

- vain 21% oli sitä mieltä, että VPL:n mukainen kuljetuspalvelu toimii ja kyydit ovat helposti saatavilla
- vastanneet saavat palvelun omalla äidinkielellään (81%)
- vammaisilla on samat haaveet ja toiveet kuin terveilläkin (96%)

Kyselystä nousi esille myös evästys pelastustoimelle. Kyselyn perusteella vastaajat kokevat, että vammaisten erityistarpeet ei ole riittävällä tavalla huomioitu Keski-Pohjanmaalla arjen hätätilanteissa, vakavissa kriisi- ja häiriötilanteissa eikä poikkeusoloissa. Vastaajista 56 % on tätä mieltä. Kriittisimmän ryhmän A mielestä 95 % ja Ryhmä B mukaan 57 %.

Polis-kyselyssä on mahdollista antaa myös avoimia kannanottoja, joita voidaan hyödyntää vammaispalveluissa. Esimerkiksi seuraavia kommentteja on tullut:

- Oma sosiaalityöntekijä ymmärtää, mutta päätökset tehdään liian kaukana kentästä.
- Kehitysvammaisille lapsille on palveluita liian vähän saatavilla. Perhe väsy ja jää ilman apua.
- Palvelut ja asiointi ovat huonontuneet ja vaikeutuneet jokaisen uudistuksen jälkeen.
- Kun saa tietää jostakin mitä minulle kuuluu niin ne toteutuu kun alan ottaa selvää
- Kykenevätkö kaikki palveluiden piirissä olevat vastaamaan tähän kyselyyn ja tavoittaako tämä kysely kohderyhmät
- Kysely tuo esiin uusia näkökulmia ja kokemuksia, kiitos kyselystä

Oheisaineistona raportti vammaisia koskevasta Polis-kyselystä.

#### Päätösesitys

Neuvosto päättää keskustella Polis-raportista, antaa siihen liittyviä kehittämissuhteita vammaispalveluille ja toimittaa raportin Polis-kyselystä aluehallitukselle.

#### Päätös

Neuvosto keskusteli Polis-raportista, antoi siihen liittyen kehittämissuhteita vammaispalveluille ja päätti toimittaa sen aluehallitukselle tiedoksi.